

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัยและ นายนำชัย แซ่มฟ้า ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย

นายนำชัย แซ่มฟ้า ยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๒ ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย

จากข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัยได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้พิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียน พรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัยว่าไม่เป็นธรรมและเป็นการกีดกันแก่ทางการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ถูกร้องชี้แจงว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนพรรคนำชัยเนื่องจากผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย คือนายนำชัย แซ่มฟ้า ได้ถูกคุมขังไว้ในเรือนจำจังหวัดน่านในระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียน ทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) อันเป็นการขาดคุณสมบัติของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๘ ซึ่งเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔ (๔) ประกอบมาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนจึงสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัย

นายนำชัย แซ่มฟ้า อ้างว่า คดีที่ตนถูกดำเนินคดีนั้นเป็นคดีแพ่งและยังไม่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าตนกระทำผิดจริงตามฟ้องหรือไม่ อีกทั้งปัจจุบันก็ได้รับประกันตัวจากศาลจังหวัดน่านแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้ศาลจังหวัดน่านได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ แจ้งข้อมูลว่า นายนำชัย แซ่มฟ้า ถูกดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดน่าน เป็นคดีแพ่ง ๒ คดี และคดีอาญา ๖ คดี ซึ่งในขณะนี้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบชั่วคราว เนื่องจากจำเลยหลบหนีไประหว่างประกันตัวและอยู่ในระหว่างออกหมายจับจำเลยมาดำเนินคดี

ประเด็นแรกที่จะพิจารณาก็คือ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการรับพิจารณาคำร้องนี้หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๔ หรือ มาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้วให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น”

จากข้อเท็จจริง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ และ นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง ได้ยื่นคำร้องไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๓๐ วัน (ยื่นเมื่อ ๘ เมษายน ๒๕๕๒) หลังจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งการยื่นคำร้องของ นายนำชัย แซ่มฟ้า ถูกต้องตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงเห็นควรรับวินิจฉัยคำร้องของ นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัย

ประเด็นที่สองที่ต้องพิจารณาคือ การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำชัยเนื่องจาก นายนำชัย แซ่มฟ้า ต้องคุมขังไว้ในเรือนจำระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียนจะเป็นการขาดคุณสมบัติของผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๔ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) .....

คำว่า “ต้องคุมขัง” ตามมาตรา ๑๐๖ (๓) นั้นหมายความว่า จะต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายก็เพียงพอ จะทำให้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง และขาดคุณสมบัติผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองโดยไม่ต้องพิจารณาว่า ผู้นั้นได้รับประกันตัวภายหลังหรือได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่

ข้อเท็จจริง ปรากฏว่า นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง ได้ถูกคุมขังไว้ในเรือนจำจังหวัดน่านตามหมายของศาลจังหวัดน่าน ในระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียนนั้น จึงถือได้ว่า นายนำชัย แซ่มฟ้า เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) อันเป็นการขาดคุณสมบัติของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๘ จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้จะได้รับประกันตัวในภายหลังก็มิได้ทำให้การขาดคุณสมบัตินั้น กลับมาถูกต้องแต่ประการใด

ส่วนข้อโต้แย้งของ นายนำชัย แซ่มฟ้า ที่ว่า คดีที่ตนถูกดำเนินคดีนั้นเป็นคดีแพ่งและยังไม่มีคำพิพากษา รับฟังไม่ได้เนื่องจาก

๑. ข้อโต้แย้งที่ว่า คดีที่ตนถูกดำเนินคดีเป็นคดีแพ่ง เรื่องนี้ศาลจังหวัดน่านได้มีหนังสือแจ้งข้อมูลว่า นายนำชัย แซ่มฟ้า ถูกดำเนินคดีที่ศาลจังหวัดน่านเป็นคดีแพ่ง ๒ คดี และคดีอาญา ๖ คดี

๒. การพิจารณาว่าขาดคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) หรือไม่นั้น เพียงแค่บุคคลนั้นต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายก็เพียงพอ แม้ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ถือว่าบุคคลนั้นขาดคุณสมบัติแล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำชัยของนายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองเนื่องจากต้องคุมขังไว้ในเรือนจำระหว่างการพิจารณาของนายทะเบียนจึงขาดคุณสมบัติของผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นไปตามมาตรา ๑๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ